

Kolegij: OBRAZOVNA POLITIKA

Doc.dr.sc. Tihomir Žiljak
e-mail: tziljak@gmail.com

CILJ KOLEGIJA

Obrazovna politika je poddisciplina javne politike i smještena je u područje sektorskih ili pridjevskih politika, kako ih naziva Colebatch. Obrazovna politika se tijekom posljednjih dvadeset godina izdvojila u zasebno istraživačko područje, koje prelazi okvire pedagogije, sociologije ili ekonomije obrazovanja, ali koristi njihove istraživačke nalaze. Posebno su značajni istraživački rezultati ključnih istraživača javnih politika. U svim relevantnim prikazima javnih politika, posebno poglavlje se posvećuje obrazovnoj politici (Adolino i Blake, 2001, Heidenheimer/Hecllo/Teich, 1990). Politologinja Loraine Mc Donnell i skupina suradnika u Američkom udruženju za istraživanje obrazovanja su objavili više opširnih politoloških studija o obrazovnim politikama, s analizom aktera koji sudjeluju time procesima, specifičnostima implementacije i karakterističnim alatima koji se koriste u ovoj javnoj politici. O tome ne govore samo ovi istraživački poduhvati već i brojne konferencije politoloških asocijacija (IPSA, APSA, ECPR). Ovaj kolegij bi trebao pojasniti specifičnosti analize obrazovne politike kao specifične javne politike kao i odnos prema drugim mogućnostima istraživanja obrazovanja unutar političke znanosti u okviru političke teorije, istraživanja političke socijalizacije, međunarodnih odnosa i unutrašnje politike.

Cilj kolegija je stjecanje osnovnih kompetencija za izradu strategija, analizu i istraživanje obrazovne politike. Kolegij obuhvaća proučavanje temeljnih pitanja obrazovne politike, nastojeći studentima dati osnovna znanja o tome tko i kako ih stvara, gdje se stvaraju, čemu služe i u kakvu su odnosu spram alternativa kao što su javno upravljanje (*governance*) ili javna uprava (javni menadžment). Kolegij treba osposobiti studente za interpretaciju i analizu modela, okvira i teorija obrazovne politike te načina kako se radi na obrazovnoj politici u domaćem i međunarodnom kontekstu. Posebno je važno stjecanje osnovnih znanja i vještina analize obrazovne politike na različitim institucionalnim razinama te razumijevanju uloge i mogućnosti djelovanja različitih aktera u radu na obrazovnoj politici. U znanstvenoj zajednici se profiliraju istraživanja koja su usmjerena na pojedina područja obrazovnih politika (politiku strukovnog obrazovanja ili politiku visokog obrazovanja) kao i osnovna načela obrazovnih politika (učinkovitost, pravičnost, dostupnost i ekonomičnost), te je cilj kolegija pokazati u kakvom su odnosu ovi posebni istraživački pristupi, predmet i metode njihovog istraživanja te mogućnosti njihovog povezivanja unutar jedinstvenog istraživačkog područja. Pretpostavka je poznavanje procesa rada na obrazovnoj politici te metode kojima se svi ovi elementi obrazovne politike mogu istraživati. Znanstveno usavršavanje u području javnih politika osposobit će stručnjake za rad na obrazovnim politikama, njihovom kreiranju i evaluiranju, provedbi, djelovanju s različitim akterima na više političkih razina.

SADRŽAJ KOLEGIJA

1. Što je obrazovna politika?

Obrazovna politika i politika obrazovanja

(McDonnell, L. M.; Heck, R. H.; Ball. S)

2. Analiza, istraživanje i evaluacija obrazovne politike

Razlika istraživanja obrazovnog procesa i obrazovne politike

(Weimer, L.D. **Cohen, L.; Lawrence Manion; Morrison, Keith**)

3. Razine kreiranja i provođenja obrazovnih politika (lokalna, nacionalna, međunarodna). *Primjer: europeizacija obrazovne politike*
4. Faze i akteri u obrazovnoj politici: tko radi na obrazovnim politikama?
Problem faznog pristupa i korelacija sa djelovanjem državnih i nedržavnih aktera
5. Postavljanje politika na dnevni red, izbora *policy* rješenja i odlučivanja o obrazovnoj politici. **Tyack, D., Cuban, L. (1996) Tinkering toward utopia: A century of public school reform**; McDonnell: Policy feed back
6. Implementacija i evaluacija javnih politika
7. Instrumenti u obrazovnoj politici (Lorraine McDonnell; Helgøy, I./ A. Homme)
8. Politika visokog obrazovanja kao posebno područje obrazovne politike (Olsen, Maassen, Ann Corbett)
9. Kvalifikacijski okviri kao specifični instrumenti obrazovne politike.

Europski i nacionalni okviri

10. Cjeloživotno učenje i promjene u obrazovnoj politici

OBLICI NASTAVE

Nastava se izvodi u obliku predavanja i seminara. Seminari podrazumijevaju aktivnu uključenost polaznika doktorskog studija u nastavni proces u obliku pisanja podnesaka, kraćih eseja ili seminarskih radova o specifičnostima istraživanja obrazovne politike. Teme seminara utvrđuje nastavnik u dogovoru s polaznicima. Seminari služe za dodatna objašnjenja i suradnički rad na temama koje su izložene na predavanju, za raspravu o prednostima ili nedostacima primjera koji su dati u literaturi. Sudjelovanje u seminarskoj nastavi vrednuje se i uzima u obzir pri konačnoj ocjeni. Seminare vodi predmetni nastavnik.

NAČIN POLAGANJA ISPITA

Ispit se polaže usmeno na temelju propisane obvezatne literature. Ispiti se mogu polagati i u obliku seminarskih radova. Polaznici se dogovaraju s predmetnim nastavnikom o temi, pristupu i literaturi za seminarski rad. Oba oblika ispita vrednuju se jednakim brojem ECTS bodova.

NAČIN VREDNOVANJA ISPITA

Ispit položen iz kolegija "Obrazovna politika" vrednuje se sa 6 ECTS bodova.

NAČIN PRAĆENJA KVALITETE NASTAVE

Kvaliteta nastave provjerava se anonimnim anketnim ocjenjivanjem polaznika na kraju semestra. Kvalitetu i uspješnost nastavnog procesa neposredno nadziru Vijeće doktorskog studija "Komparativna politika", te fakultetski Odbor za praćenje kvalitete nastave.

OBVEZATNA LITERATURA

Adolino, J. R., & Blake, C. H. (2011) Comparing public policies: Issues and choices in industrialized countries. Washington: CQ Press. Education Policy 321-363

Cohen, L.; Lawrence Manion; Morrison, Keith (2007) Metode istraživanja u obrazovanju. Jastrebarsko: Naklada Slap. Kontekst istraživanja u obrazovanju i Planiranje istraživanja u obrazovanju: 3-133

McDonnell, L. M. (2009) Political Science Perspective on Education Policy Analysis. U: Sykes, G., Schneider, B.L., Plank, D. N., Ford, T.G. *Handbook of Education Policy Research*. London: Taylor & Francis Routledge: 57-71

Weimer, L.D. (2009) Making Education Research More Policy-Analytic U: Sykes, G., Schneider, B.L., Plank, D. N., Ford, T.G. *Handbook of Education Policy Research*. London: Taylor & Francis Routledge: 93-100

PREPORUČENA LITERATURA

Adick, C. (2002) Demanded and Feared: transnational convergencies in national educational systems and their (expectable) effects. *European Educational Research Journal* 1(2): 214-233

Ball, S. (2006) *Education Policy and Social Class. The selected works of Stephen J. Ball*. New York: Routledge.

Berkhout, S. J. i **Wielemans, W. (1999) Toward Understanding Education Policy: An Integrative Approach. Educational Policy** 13(3): 402-420

Corbett, Anne (2011) Ping pong: competing leadership for reform in EU higher education 1998–2006. *European Journal of education*, 46 (1). pp. 36-53

Enders, J. (2010) Political science and educational research: windows of opportunity for a neglected relationship. U: Jakobi, A.J., Martens, K., Wolf. K.D. (ed.) *Education in political science : discovering a neglected field*. London; New York : Routledge: 205-217

Gale, T. (2007) Realizing policy: The who and how of policy production. U: **Lingard, B., Ozga, J.** (ur.) *Reader in Education Policy and Politics*. London: Routledge: 220-235

Heck, R. H. (2004) *Studying Educational and Social Policy- Theoretical Concepts and Research Methods*. London- New Jarsey, Mahwah: Lawrence Erlbaum Associates Publishers.

Heidenheimer, Arnold J./ Hecló, Hugh/ Teich Adams, Carolyn (ur.) (1990) *Comparative Public Policy: The Politics of Social Choice in America, Europe, and Japan*, St. Martin's Press, New York

Helgøy, I. i A. Homme (2006) Policy Tools and Institutional Change: Comparing education policies in Norway, Sweden and England. *Journal of Public Policy*, 26(2): 141-165

Jakobi, A.J., Martens, K., Wolf. K.D. (2010) Education policy, political science and state in transition. U: Jakobi, A.J., Martens, K., Wolf. K.D. (ur.) *Education in political science : discovering a neglected field*. London; New York : Routledge: 218-229

Lingard, B. i Ozga, J. (2007) Reading education policy and politics. U: **Lingard, B., Ozga, J.** (ur.) *Reader in Education Policy and Politics*. London: Routledge: 220-235

Martens, Kerstin, Alexander-Kenneth Nagel, Michael Windzio & Ansgar Weymann (ur.) (2010) **Transformation of Education Policy**, Basingstoke: Palgrave Macmillan

McDonnell, L. M. (2009) Political Science Perspective on Education Policy Analysis. U: Sykes, G., Schneider, B.L., Plank, D. N., Ford, T.G. *Handbook of Education Policy Research*. London: Taylor & Francis Routledge: 57-71

McDonnell, L. M. (2009) Repositioning Politics in Education's Circle of Knowledge. *Educational Researcher* 38(6): 417 – 427

McDonnell, L. M. i Elmore, R. F. (1987) Getting the job done: Alternative policy instruments. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 9(2): 133-152

Olsen, J.P. (2007) The Institutional Dynamics of the European University, u: P. Maassen, J.P. Olsen, ur., *University Dynamics and European Integration*. Dordrecht: Springer, str. 25-54.

Tyack, D., Cuban, L. (1996) Tinkering toward utopia: A century of public school reform. Cambridge, MA: Harvard University Press.

Weimer, L.D. (2009) Making Education Research More Policy-Analytic U: Sykes, G., Schneider, B.L., Plank, D. N., Ford, T.G. *Handbook of Education Policy Research*. London: Taylor & Francis Routledge: 93-100

Weimer, L.D. (2009) Making Education Research More Policy-Analytic U: Sykes, G., Schneider, B.L., Plank, D. N., Ford, T.G. *Handbook of Education Policy Research*. London: Taylor & Francis Routledge: 93-100

Werquin, P. (2007) Moving Mountains: will qualifications systems promote lifelong learning? *European Journal of Education* 42(4): 459-484

Žiljak, T. (2009) Rad na obrazovnoj politici umjesto depolitizacije obrazovanja. *Odgovorne znanosti* 11 (2): 179-19

ŽIVOTOPIS
Tihomir Žiljak

ADRESA

Zaprešić
Trg žrtava fašizma 5
Hrvatska
Telefon/ telefaks; 091 6003 022 ; 01 400 1996
E-mail: tziljak@gmail.com

OSOBNI PODACI

Datum rođenja: 18.11.1955.
Mjesto rođenja: Zagreb
Nacionalnost: Hrvat
Državljanstvo: hrvatsko
Matični broj znanstvenika iz Upisnika znanstvenika MZOŠ RH: 319620

VISOKOŠKOLSKO OBRAZOVANJE

1978. - **diplomirani politolog** – Fakultet političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu

1983. - **magistar političkih znanosti** (međunarodni odnosi)

2009. - Doktor znanosti iz znanstvenog područja društvenih znanosti, znanstvenog polja politologije, znanstvene grane javnih politika – doktorirao na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu obranivši doktorsku disertaciju „**Transfer obrazovnih politika: cjeloživotno učenje i europeizacija hrvatske obrazovne politike**“

VISOKOŠKOLSKA NASTAVA

2009. – 2010. predavanja i seminari na predmetima Posebne javne politike i

Europeizacija javnih politika

2010. –2011. izvodi nastavu na predmetima Posebne javne politike i

Europeizacija javnih politika;

gostuje na doktorskom studiju Komparativne politike

(predavanje o obrazovnim politikama)

2011. –2012. sudjeluje u izvođenju nastave Europeizacija javnih politika;

sudjeluje u izvođenju nastave na kolegiju Javne politike na

Poslijediplomskom specijalističkom studiju Javna uprava

Zagrebu

Sveučilišta u

DOSADAŠNJI IZBORI U ISTRAŽIVAČKA ZVANJA:

2010. izabran u znanstveno zvanje znanstvenog suradnika u znanstvenom području društvenih znanosti- polje politologija

2011. izabran u naslovno znanstveno-nastavno zvanje docent u području društvenih znanosti, polje politologija/javne politike/javno upravljanje masovni mediji

TEŽIŠTA ISTRAŽIVAČKOG RADA

Politološka poddisciplina: javne politike

Podpodručja: europeizacija javnih politika, obrazovna politika, politika prema osobama s invaliditetom

ISTRAŽIVAČKO ISKUSTVO

Suradnik na znanstveno-istraživačkim projektima:

2011- *Monitoring Tool EU Disability Strategy*. Projekt Europske mreže akademskih eksperata u području invaliditeta (**suradnik**) ANED-EC, Nizozemska

2008.-2010. *Međunarodne organizacije i obrazovanje odraslih*. Agencija za obrazovanje odraslih. (**suradnik i autor**)

2002. *Političko obrazovanje*. Fakultet političkih znanosti. (**suradnik**).

Voditelj istraživačkih projekata:

2009.-2010. *Stavovi članova predstavničkih tijela o političkim dimenzijama invaliditeta i uključivanju osoba s različitim vrstama oštećenja u politički život*. Fakultet političkih znanosti / Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti RH, (**voditelj projekta**).

2005.-2006. *Promoviranje načela inkluzivnog građanstva u obrazovnoj politici- uključivanje osoba s invaliditetom*. Hrvatsko politološko društvo/ Forum otvorenog društva. (**voditelj projekta**).

2005.-2007. *Građansko obrazovanje u nevladinim organizacijama*. HPD/ Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva. (**voditelj projekta**).

2004.-2006. *Strateško planiranje i organizacijski razvoj organizacija u kulturi*. POUZ/ Grad Zagreb, organizacijski. (**voditelj projekta**).

2004.-2005. *Političko obrazovanje u Hrvatskoj*. HPD/ Friedrich Naumann Stiftung (**voditelj projekta**).

RADOVI OBJAVLJENI U POSLJEDNJIH PET GODINA

Recenzirani zbornik sa međunarodnog znanstvenog skupa:

- **Andragoška profesija i kompetencije stručnjaka u obrazovanju odraslih** (zbornik radova). Ur. Milan Matijević i Tihomir Žiljak, Hrvatsko andragoško društvo, Zagreb 2011. (u tisku)
- **Neformalno obrazovanje i informalno učenje odraslih** (zbornik radova). Ur. Milan Matijević i Tihomir Žiljak, Hrvatsko andragoško društvo, Zagreb 2009.

Poglavlja u knjigama

- **Evropsko ogrođe kvalifikacij za družno znanja** (s Bertom Šalajem), u *Slovenija v evropski družbi znanja in razvoja*. Ur. Miro Haček/ Drago Zajc., Fakultet za društvene vede, Ljubljana 2007.

Radovi u časopisima A1

- **Rad na obrazovnoj politici umjesto depolitizacije obrazovanja.** *Odgovne znanosti* 11 (2009), 2: 179-194 /pregledni članak/
- **Lost in Translation: Discursive Obstacles in Educational Policy Transfers.** *Politička misao* 45 (2008), 1: 91-113 /pregledni članak/.

Članci u zbornicima sa međunarodnih skupova:

- **The Role of Lifelong Learning in Croatian Educational Policy**, U: European Diplomacy: regional cooperation, lifelong learning and diplomatic training, Diplomatic Academy Ministry of Foreign Affairs and European Integration, Zagreb, 2011.
- **Profesionalna odgovornost u obrazovanju odraslih**, U: Andragoška profesija i kompetencije stručnjaka u obrazovanju odraslih (zbornik radova). Ur. Milan Matijević i Tihomir Žiljak, Hrvatsko andragoško društvo, Zagreb 2011. (u tisku)
- **Kako uče oni koji stvaraju obrazovnu politiku?** U: Neformalno obrazovanje i informalno učenje odraslih (zbornik radova). Zagreb: Hrvatsko andragoško društvo 2009.
- **Kad odlikaši prepisuju: konvergencija obrazovnih politika u društvu znanja.** U: Međunarodni znanstveni skup Obrazovanje odraslih za ekonomiju znanja (ur. Anita Klapan i Milan Matijević). Zagreb: HAD 2007.

Radovi u časopisima A2

- **Europski okvir za nacionalne obrazovne politike.** *Anali Hrvatskog politološkog društva 2006* 3 (2007), 1: 261-281 /pregledni rad/.

Autorske knjige (bez recenzije):

- **Organizacijski razvoj i strateško planiranje u kulturi: Grad Zagreb.** Urednik sa Sanjinom Dragojevićem, autorski prilozi: Uvodnik i Učenje za organizacijski razvoj u kulturi. Zagreb: Pučko otvoreno učilište Zagreb 2008.

Radovi u ostalim časopisima i zbornicima

- **Međunarodne organizacije o obrazovanju odraslih (2.)** Ur. Ivana Puljiz, Mile Živčić, Ivan Šutalo (autori: Tihomir Žiljak, Ivan Čulo, Anita Klapan, Milan Matijević). Zagreb: Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih 2010.
- **Međunarodne organizacije o obrazovanju odraslih.** Ur. Mile Živčić, Ivana Puljiz. (autori: Tihomir Žiljak, Ivan Čulo, Anita Klapan, Milan Matijević). Zagreb: AOO 2009.
- **Kriza, strah i nada - novi izazovi za obrazovanje odraslih** *Andragoški glasnik* 13 (2009), 1.
- **Programi građanskog obrazovanja i osposobljavanja u nevladinim organizacijama u Republici Hrvatskoj (rezultati istraživanja 2005.-2007.).** (s Bertom Šalajem). *Političko obrazovanje* 3(2007), 1-2
- **Izazovi i koristi CARDS projekata za strukovno obrazovanje odraslih (europeizacija na djelu).** *Andragoški glasnik* 11 (2007), 1.
- **Spor o prikazivanju osoba s invaliditetom u filmu *Djevojka od milijun dolara.*** *Političko obrazovanje* 1-2 (2006).
- **Kvalifikacijski okvir za društvo znanja.** *Andragoški glasnik* 10 (2006), 2.
- **Cjeloživotno učenje i politika uključivanja.** *Andragoški glasnik* 10 (2006), 1.
- **Invaliditet je pitanje ljudskih prava. Kakva je uloga obrazovanja odraslih?** *Andragoški glasnik* Posebni prilog– izlaganja sa znanstvenog skupa 12 (2003).
- **Zagreb centres for culture: summary & synthesis** Policies for culture Journal, (European Cultural Foundation) Summer (2003).

RADOVI KOJI NASTAVNIKA KVALIFICIRAJU ZA IZVOĐENJE KOLEGIJA

a) knjige i zbornici

Andragoška profesija i kompetencije stručnjaka u obrazovanju odraslih (zbornik radova). Ur. Milan Matijević i Tihomir Žiljak, Hrvatsko andragoško društvo, Zagreb 2011. (u tisku)

Neformalno obrazovanje i informalno učenje odraslih (zbornik radova). Ur. Milan Matijević i Tihomir Žiljak, Hrvatsko andragoško društvo, Zagreb 2009.

b) članci

Rad na obrazovnoj politici umjesto depolitizacije obrazovanja. *Odgojne znanosti* 11 (2009), 2: 179-194 /pregledni članak/

Lost in Translation: Discursive Obstacles in Educational Policy Transfers. *Politička misao* 45 (2008), 1: 91-113 /pregledni članak/.

Europski okvir za nacionalne obrazovne politike. *Anali Hrvatskog politološkog društva* 2006 3 (2007), 1: 261-281 /pregledni rad/.

Evropsko ogrođje kvalifikacij za družbo znanja (s Bertom Šalajem), u *Slovenija v evropski družbi znanja in razvoja*. Ur. Miro Haček/ Drago Zajc., Fakultet za družbene vede, Ljubljana 2007.

Invaliditet je pitanje ljudskih prava. Može li obrazovanje pomoći njihovu ostvarenju? *Anali Hrvatskog politološkog društva* 2005 2 (2006), 2: 247-259 /pregledni rad/.

Europski okvir za nacionalne obrazovne politike. *Anali Hrvatskog politološkog društva* 2006 3 (2007), 1: 261-281 /pregledni rad/.

Načelo građanstva i obrazovanje odraslih. *Politička misao* 39 (2002), 1: 109-127 /pregledni rad/.

c) poglavlja u knjigama i zbornicima

Profesionalna odgovornost u obrazovanju odraslih, U: Andragoška profesija i kompetencije stručnjaka u obrazovanju odraslih (zbornik radova). Ur. Milan Matijević i Tihomir Žiljak, Hrvatsko andragoško društvo, Zagreb 2011. (u tisku)

The Role of Lifelong Learning in Croatian Educational Policy , U: European Diplomacy: regional cooperation, lifelong learning and diplomatic training, Diplomatic Academy Ministry of Foreign Affairs and European Integration, Zagreb, 2011.

Kako uče oni koji stvaraju obrazovnu politiku? U: Neformalno obrazovanje i informalno učenje odraslih (zbornik radova). Zagreb: Hrvatsko andragoško društvo 2009.

Kad odlikaši prepisuju: konvergencija obrazovnih politika u društvu znanja. U: Međunarodni znanstveni skup Obrazovanje odraslih za ekonomiju znanja (ur. Anita Klapan i Milan Matijević). Zagreb: HAD 2007.

Je li Internet cjeloživotna zamjena za obrazovanje odraslih? U: Obrazovanje odraslih-ključ za XXI. stoljeće (ur. Anita Klapan i Milan Matijević). Zagreb: HAD 2004.

Međunarodne organizacije o obrazovanju odraslih (2.) Ur. Ivana Puljiz, Mile Živčić, Ivan Šutalo (autori: Tihomir Žiljak, Ivan Čulo, Anita Klapan, Milan Matijević). Zagreb: Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih 2010.

Međunarodne organizacije o obrazovanju odraslih. Ur. Mile Živčić, Ivana Puljiz. (autori: Tihomir Žiljak, Ivan Čulo, Anita Klapan, Milan Matijević). Zagreb: AOO 2009